

Svensk kosmetika bromsas av myndighet

Myndigheten som ska övervaka utfärdar istället saluförbud som hindrar svenska innovationer på området, skriver kosmetikakemisten Marie Lodén.

Saluförbud kan till och med styra marknaden mot sämre produkter om förbudet är felaktigt.

Den svenska kosmetikaindustrin har en tuff verklighet: Massor av internationella konkurrenter, avgifter som är unika för EU. Svenska företagare verkar dessutom löpa ökad risk för godtyckliga saluförbud av den övervakande myndigheten Läkemedelsverket. Läkemedelsverket och våra 290 kommuninspektörer drar också förhastade slutsatser om regelverket, vilket bidrar till oreda på marknaden.

Svenska tillverkare betalar avgifter till Läkemedelsverket som används för övervakning av hela kosmetikaindustrin i Sverige. Läkemedelsverket tar på så vis in miljontals kronor årligen från den svenska branschen, medan staten står för kostnaderna i övriga EU-länder. Avgifterna snedvrider konkurrensen och bromsar svenska innovationer.

Svenska produkter löper också högre risk att förbjudas än motsvarande produkter från andra länder. Självklart ska kosmetika förbjudas om den är farlig, men saluförbud är ett så pass allvarligt ingrepp i ett företags verksamhet att det måste vara välgrundat för att orättvisor ska undvikas. Saluförbud kan till och med styra marknaden mot sämre produkter om förbudet är felaktigt.

Läkemedelsverket har utfärdat flera saluförbud som står i bjärt kontrast till utländska myndigheters agerande. Ett exempel är Sveriges unika förbud mot solkrämer med zinkoxid. Det finns inget annat land i världen som förbjudit solprodukter med zinkoxid. Men nu måste saluförbudet upphävas, eftersom EU-kommissionen, i likhet med resten av världen, anser zinkoxid vara ett lämpligt solfilter. Förutom att skapa helt obefogad oro för solkrämer hos svenska konsumenter fick företagen för snart 10 år sedan kassera helt perfekta solskyddsprodukter.

Ett färskt exempel på saluförbud handlar om två nagellack. Läkemedelsverket tyckte att det ena nagellacket var så svårt att använda att de förbjöd försäljningen både i Sverige och utomlands. Ingen annan europeisk myndighet hade något att invända mot nagellacket och flera liknande produkter finns runt om i världen. Nu är EU-kommissionen inkopplad på ärendet.

Det andra nagellacket förbjöds av bara farten när företaget

kontaktade Läkemedelsverket mot bakgrund av konkurrentens förbjudna nagellack. Läkemedelsverket svarade att säkerhetsrapporten skulle uppdateras, vilket företaget gjorde. Men myndigheten nonchalerade rapporten och förbjöd ändå nagellacket. Med hjälp av advokater och internationella experter, samt totalt 640 sidor skriftväxling inklusive demonstration av nagellacket i domstolen gav Läkemedelsverket upp och saluförbudet upphävdes.

Förvånande var att Läkemedelsverket visade större intresse av att vinna rättsprocessen än att vara pålästa och agera professionellt i sakfrågan. Saluförbud får utdelas om kosmetikaprodukter är skadliga för människors hälsa eller om företagen struntar i myndighetens synpunkter, vilket inte på något vis uppfylldes i fråga om nagellacket.

Myndigheten har också skapat oreda kring ett godkänt konserveringsmedel (PHMB) och tolkat regelverket på ett förhastat sätt. Likaså gör kommuninspektörer ofta subjektiva tolkningar av regelverket om hur produkter ska märkas.

Rättsprocesser och saluförbud tär hårt på inblandade företag. Läkemedelsverkets vårdslösa saluförbud av nagellacket har därför anmälts till Justitiekanslern (JK).

Regeringen poängterar i årets regleringsbrev till Läkemedelsverket att myndigheten ska främja innovation och life science. Men årliga avgifter och en ökad risk för att råka ut för felaktiga saluförbud har motsatt effekt på svensk industri. Lättsinniga varningar som både saknar vetenskaplig grund och står i strid med gemenskapens regelverk gynnar inte heller folkhälsan och skrämmar dessutom medborgarna för kosmetika helt i onödan.

Solna den 17 maj 2016

Marie Lodén, docent, vd Eviderm Institute, www.eviderm.se
e-post: marie.loden@eviderm.se tel: 070-8285832

VD för L.Y.X. Cosmetics som fick saluförbudet för "One-Step" nagellack upphävt: Tina Christander,
e-post: tina@lyxcosmetics.se

Materialet i ärendet finns på Eviderm's hemsida